

Veiligheidsplan Groenvrijwilligers

Stichting Vrienden van de Natuur- en Landschappentuin Zoetermeer

1. Inleiding

Doel

Doel van dit plan is om voor de verschillende activiteiten in het beheerwerk de risico's te beschrijven en aanwijzingen te geven voor een veilige uitvoering en daarmee de risico's die verbonden zijn aan het werk te minimaliseren.

Met dit plan wil de Stichting tevens invulling geven aan haar verantwoordelijkheden als opdrachtgever in het kader van de Arbowet.

Het Veiligheidsplan wordt beschikbaar gesteld aan alle vrijwilligers en is beschikbaar op de website van de Stichting.

Veiligheid

Belangrijk is dat iedereen zich altijd goed aan de regels houdt. Die regels zijn tamelijk vanzelfsprekend.

Basisregel: gebruik je gezonde verstand én je ogen.

2. Organisatie

Het groenbeheer wordt uitgevoerd door de beheerder en een groep van 20 vrijwilligers. De groep vrijwilligers wordt aangestuurd door de coördinator. De vrijwilligers zijn actief op de dinsdag- en zaterdagmorgen in de oneven weken en op speciale werkdagen. Dit zijn een zaterdag in januari wanneer de vrijwilligers van de Knotgroep Meer en Woud komen zagen en snoeien, de eerste dinsdag in februari wanneer de vrijwilligers van de Knotgroep Meer en Woud komen voor onderhoud aan de griend, de NLdoetdag in maart, de Westerparkdag en de Landelijke Natuurwerkdag. Daarnaast kunnen incidenteel extra werkzaamheden worden gepland.

De werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd worden door de beheerder en de coördinator vastgesteld en door de coördinator tijdig gecommuniceerd met de vrijwilligers.

De werkzaamheden passen in principe in het plan: de Werkzaamheden Natuurtuin het hele jaar rond 2018.

Iedere werkdag wordt begeleid door een werkbegeleider. De werkbegeleider is een ervaren bestuurslid of een ervaren vrijwilliger.

De werkdag

- Elke werkdag heeft een werkbegeleider. Ook de beheerder kan aanwezig zijn.
- De werkbegeleider opent zo nodig het Westpunt, de hekken en de container en geeft het benodigde gereedschap uit.
- De werkbegeleider weet waar de EHBO doos is en heeft de telefoonnummers en de locatie voor eerste hulp. Na een calamiteit controleert de werkbegeleider de EHBO doos. De coördinator zorgt zo nodig voor de aanvulling.
- De werkbegeleider is tijdig aanwezig en ontvangt de vrijwilligers. Hij bekijkt of er onervaren deelnemers zijn en geeft die extra begeleiding met betrekking tot hoe de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Hij legt uit hoe er wordt gewerkt, met welke gereedschappen en welke eisen we stellen aan de veiligheid.
- De werkbegeleider bepaalt het moment van de pauze en van het einde van het werk. Hij zorgt dat iedereen dan ook de werkplek verlaat zodat er geen mensen alleen aan het werk blijven. Alleen ervaren mensen mogen alleen blijven werken.
- De werkbegeleider kan bij extreme kou of regen de werkdag zo nodig laten vervallen of de dag inkorten.
- Het vrijwilligerswerk moet leuk en veilig zijn en iedereen is medeverantwoordelijk om de werkdag te laten slagen.

3. Veiligheid Algemeen

Alle vrijwilligers moeten er van doordrongen zijn dat veilig werken Buitengewoon belangrijk is. Hier volgen een aantal algemene veiligheidsregels:

- Wie gereedschap meeneemt is gedurende de uitvoering van het werk verantwoordelijk voor het gereedschap tenzij het gereedschap uitdrukkelijk wordt overgedragen;
- Houdt, afhankelijk van het gereedschap dat wordt gebruikt voldoende afstand tot elkaar;
- Werk bij voorkeur niet alleen, zeker niet als er machines worden gebruikt;
- Kinderen onder 13 jaar mogen alleen onder direct toezicht van een ouder 'spelenderwijs' meedoen en mogen niet in de omgeving van gevaarlijke machines zijn;
- Jongeren tussen 13 en 14 mogen alleen onder permanent toezicht werkzaamheden uitvoeren;
- 16- en 17-jarigen mogen alleen onder deskundige begeleiding risicovolle werkzaamheden uitvoeren;
- De EHBO tas staat in het Westpunt;
- Bij een ernstiger ongeval bel 112.

4. Soorten werkzaamheden en de daaraan verbonden risico's

1. Beheer graslanden en bloemenrijke hooilanden

- Maaien van grote oppervlakken en taluds worden uitgevoerd door de aannemer met grote of kleine vingerbalk;
- Hooien en afvoeren van maaisel.
- Kleinere oppervlakken en bermten worden gemaaid met de bosmaaier;
- Kruidlaag van sommige 'struweel-vakken' afmaaien met bosmaaier en afvoeren;

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen verplicht
- Geschikte kleding en schoeisel
- Beschermingsmiddelen voor vingerbalk of bosmaaier

Gereedschappen

- Rijf
- Hooivork
- Grote kruiwagen
- Vingerbalk of bosmaaier

Risico's

- Onvoldoende onderlinge afstand houden van mede vrijwilligers of machines
- Niet goed weggelegde hooivork
- Wegspringend materiaal bij gebruik bosmaaier

2. Griend Onderhouden

- Stobben afzetten
- Ongewenst opschot uittrekken of afknippen
- Oeverbegroeiing verwijderen

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen verplicht

Gereedschappen

- Takkenschaar
- Snoeischaar
- Handzaag
- Heggenschaar
- Sikkel of kapmes
- Onderwatermes
- Sloothaak
- Grondboor
- Kruiwagen

Risico's

- In handknippen
- Tak in gezicht
- Van vlonderpad vallen

3. Bomen en struiken onderhouden

- Boom omzagen
- Snoeien, afzetten, knotten en hout afvoeren
- Struwelen snoeien, struiken verjongen, materiaal afvoeren
- Fruitbomen snoeien, boomgaard bemesten

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen verplicht
- Veiligheidsmiddelen motorzager
- Helm bij gevaar voor vallende takken
- Gehoordempers in de directe omgeving motorzaag

Gereedschappen

- Snoeischaar
- Takkenschaar
- Takkenzaag
- Beugelzaag
- Stokzaag
- Takkenschaar op stok
- Trap of ladder
- Motorzaag
- Touw

Risico's

- In hand knippen of zagen
- Takken op hoofd of in gezicht
- Trap of ladder niet stabiel neerzetten

4. Beheer kruidlaag

- bramen, brandnetels en clematis bestrijden, materiaal afvoeren;

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen verplicht, eventueel prikdichte handschoenen bij grote doornen

Gereedschappen

- Snoeischaar
- Takkenschaar
- Heggenschaar
- Sikkel of kapmes
- Kruiwagen

Risico's

- In hand knippen of zagen
- Schrammen van doornen

5. Onderhoud paden

- Graspadenmaaïen, maaisel afruïmen
- Paden ophogen, randen aanvullen
- Paden nalopen en vrij knippen van kruiden, takken en riet
- Met bladblazer paden en plein voor Westpunt schoonhouden

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen verplicht
- Gehoorbescherming en veiligheidsbril bij bladblazen
- Stevige schoenen

Gereedschappen

- Grasmaaimachine
- Rijf
- Bladblazer
- Snoeischaar
- Takkenschaar
- Bats
- Hark
- Kruiwagen

Risico's

- In hand knippen
- Rugklachten door te zware kruiwagen

6. Onderhoud waterlopen en oevers

- Sloten op diepte houden;
- Met hark aan touw het hoornblad uit de sloten halen, een week laten liggen zodat het waterleven er uit kan kruipen en daarna afruimen;
- In sloten en aan slootkanten riet maaien met onderwatermes en inhakker;
- Eendenkorven plaatsen/ophangen.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen verplicht

Gereedschappen

- Baggerbeugel
- Sloothaak
- Onderwatermes
- Sloothark
- Kruiwagen
- Waadpak

Risico's

- Onderling onvoldoende afstand houden
- In water vallen
- Vollopen waadbroek

7. Grond- en overige werkzaamheden

- Akkertjes spitten en inzaaien;
- Beplanting vervangen of aanvullen;
- Verhoogd polderpeil regelen;

- Blad met bladblazer van paden, bestrating, grasland/bloemrijk hooiland halen.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen verplicht
- Stevige schoenen

Gereedschappen

- Spade
- Spitvork
- Grondboor
- Gehoorbescherming en veiligheidsbril bij bladblazen
- Kruiwagen